

सहसंचालक तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,

नागपूर विभाग शासकीय तंत्रनिकेतन परिसर, सदर, नागपूर

दुरध्वनी क्रमांक : २५६५९४३

E-mail: ronagpur.dte@gmail.com

फॅक्स क्रमांक : ०७९२-२५६९६६३

Website: www.rdenagpur.org.in

तात्काळ

क्रमांक: तंशिसं/विकाना/का-३/आस्था/म.त.नि.स./२०१२/२५७७

दिनांक: २८ AUG 2012

प्रति,

प्राचार्य,

सर्व शासकीय/ अशासकीय अनुदानित/ विनाअनुदानित

अभियांत्रिकी महाविद्यालये/ तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था

विषय :- कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ प्रतिबंध करण्याकरिता महिला तक्रार निवारण समित्यांचे योग्य प्रकारे गठन करणेबाबत...

संदर्भ : १) या कार्यालयाचे पत्र क्र.तंशिसं/विकाना/आस्था/२०१२/२२७२, दि.३१/०७/२०१२

२) या कार्यालयाचे पत्र क्र.तंशिसं/विकाना/आस्था/२०१२/२३८३, दि.०८/०८/२०१२

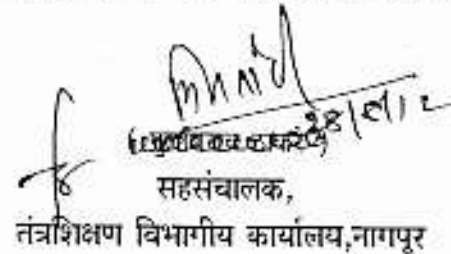
३) मा.संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, म.रा.मुंबई यांचे पत्र क्र.१६/आस्था/म.त.नि.स./शा२५९८३, दि.२४/०८/२०१२

उपरोक्त विषयाचे अनुषंगाने आपणांस कळविण्यात येते की, आपल्या संस्थेमध्ये महिला तक्रार निवारण समितीचे योग्य प्रकारे गठन करण्याबाबत उपरोक्त संदर्भ क्र.१ पत्रान्वये कळविण्यात आलेले होते. तथापि बऱ्याचशा संस्थांमध्ये अद्यापही अशाप्रकारे गठीत करण्यात आलेल्या समित्यांच्या प्रति या कार्यालयांस प्राप्त झालेल्या नाहीत. तसेच ज्या संस्थांनी समिती गठित करून त्यांची प्रत या कार्यालयांस सादर केलेली आहे. त्यांनी योग्यप्रकारे समिती गठित केल्याचे दिसून येत नाही. करिता संदर्भ क्र. ३ न्वये या कार्यालयांस प्राप्त झालेले शासनपत्र व बाल विकास विभागाचे दिनांक ११/०६/२०१० व दिनांक ०४/१०/२०१० चे परिपत्रक या कार्यालयाचे www.rdenagpur.org.in या संकेतस्थळावर Download सेक्शनमध्ये आपणांस उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

तरी आपणांस कळविण्यात येते की, सदर शासनपत्र व बाल विकास विभागाचे शासन परिपत्रके यांचा योग्यप्रकारे अवलोकन करून त्यात दिलेल्या सुचनेप्रमाणे आपल्या संस्थेमध्ये महिला तक्रार निवारण समिती स्थापन करून त्याबाबतच्या आदेशांची प्रत तसेच योग्यप्रकारे महिला तक्रार निवारण समिती स्थापन झाल्याबाबतचे प्रमाणपत्र फॅक्स / मेलद्वारे तात्काळ या कार्यालयांस सादर करावे.

तसेच विवरणपत्र १ व २ प्रत्येक महिन्याची माहिती या कार्यालयांस सादर करण्याबाबत संदर्भ क्र. २ अन्वये यापूर्वीच आपणांस कळविण्यात आलेले आहे. तरी सदरहू माहिती विवरणपत्र १ व २ मध्ये प्रत्येक महिन्याच्या ३ तारखेच्या आंत फॅक्स / मेल द्वारे या कार्यालयांस सादर करण्यात यावी.

सहपत्र : वरीलप्रमाणे

सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, नागपूर

प्रत : प्रोग्रामर, हेच कार्यालय यांना आवश्यक कार्यवाहीकरीता. त्यांनी उपरोक्त पत्राची संपूर्ण प्रत या कार्यालयाचे वेबसाईटवर प्रसिध्द करावी.

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्रमांक १९६७, मुंबई ४०० ००१.

दूरध्वनी - २६२०६०१, २६१०६०२, २६४११५०/५१, फॅक्स - २६१२१०२.

तार - EDUTECH E-mail : desk16@dtc.org.in Internet : http://www.dtc.org

क्रमांक : १६/आस्था/म.त.नि.स./२०१२/शा२५१८३

दिनांक : २४/८/२०१२

प्रति,

सहसंचालक,

तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,

मुंबई / पुणे / नाशिक / औरंगाबाद / अमरावती / नागपूर.

सचिव,

महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ,

मुंबई

विषय : कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ प्रतिबंध करण्याकरिता महिला तक्रार निवारण समित्यांचे योग्य प्रकारे गठन करणेबाबत

संदर्भ : या संचालनालयाचे पत्र क्रमांक १६/आस्था/म.त.नि.स./२०१२/१००,
दिनांक ७/८/२०१२

उपरोक्त विषयाबाबत शासनाने सूचित केल्याप्रमाणे आपल्या अधिपत्याखालील संस्थांमध्ये महिला तक्रार निवारण समित्यांचे योग्य प्रकारे गठन करण्याबाबत संदर्भांकित पत्रान्वये कळविण्यात आलेले होते. तथापि अध्यापही अशाप्रकारे गठीत करण्यात आलेल्या समित्यांच्या प्रति या संचालनालयास प्राप्त झालेल्या नाहीत.

सदर प्रकरणी उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने त्यांच्या पत्र क्रमांक इएसटी-२०११/प्र.क्र.३१८/आस्था-१, दिनांक २१/८/२०१२ अन्वये विभागाच्या दिनांक १/८/२०१२ रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या आढावा बैठकीमध्ये उपस्थित झालेल्या मुद्द्यांची अमलबजावणी करण्याबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. (सदर शासनपत्र व महिला व बाल विकास विभागाचे दिनांक ११/६/२०१० व दिनांक ४/१०/२०१० चे परिपत्रक सोबत जोडले आहे).

आस्था/म.त.नि.स./२०१२/१००

सचिव, तंत्रशिक्षण विभाग, नागपूर

२०१२

D:\nana\SANKIRNA\Mahila Complaint\2012\100

27 AUG 2012

आस्था
21/8

तरी, आपणांस कळविण्यात येते की, याबाबत शासनस्तरावर लवकरच पुन्हा बैठक आयोजित करण्यात येणार असून त्याकरिता आवश्यक असलेली विवरणपत्र १ व २ मधील माहे जुलै, २०१२ पर्यंतची एकत्रित माहिती तसेच आपल्या अधिपत्याखालील शासकीय/अशासकीय अनुदानित व विनाअनुदानित संस्थांमध्ये योग्य प्रकारे महिला तक्रार निवारण समिती स्थापन झाल्याबाबतचे प्रमाणपत्र आठ दिवसांमध्ये या संचालनालयास सादर करावे.

याबाबत असेही नमूद करण्यांत येते की, विवरणपत्र १ व २ मधील माहिती प्रत्येक महिना अखेरीस शासनास सादर करणे आवश्यक आहे. तरी, ऑगस्ट, २०१२ अखेर पासून प्रत्येक महिन्याची माहिती त्यापुढील महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत संकलित स्वरूपात या संचालनालयास सादर करण्यांत यावी.

(दयानंद मैश्राम)

सहसंचालक

तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत : कार्यासन क्रमांक १२, मुख्य कार्यालय, मुंबई यांना तात्काळ आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी.

महाराष्ट्र शासन

तात्काळ/कालमर्यादीन
केंवने

क्र:-इएस्टी-२०११/प्र.क्र.३१८/आस्था-१
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-३२.
दिनांक- २१ ऑगस्ट, २०१२

प्रति,

कक्षा अधिकारी, (विशि-१)(विशि-४)

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे.

संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई.

संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई

संचालक, कला संचालनालय, मुंबई.

संचालक, ग्रंथालय संचालनालय, मुंबई.

विषय:- कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ प्रतिबंध करण्याकरता महिला
तक्रार निवारण समित्यांचे योग्य प्रकारे गठन करणेबाबत-

संदर्भ:- विभागाचे समक्रमांकाचे दिनांक २३/७/२०१२ रोजीचे पत्र

दि. १/८/२०१२ रोजीच्या बैठकीकरीता विभागाच्या संदर्भाधीन पत्रान्वये आपल्या संचालनालयाच्या व
संचालनालयांच्या नियंत्रणाखालील कार्यालयात महिला तक्रार निवारण समित्यांचे योग्य गठन झाल्याबाबतचे
प्रमाणपत्र विभागास सादर करण्याबाबत कळविण्यात आले होते.

२. कला संचालनालय, मुंबई व ग्रंथालय संचालनालय, म.रा.मुंबई वगळता अन्य संचालनालये व
विद्यापीठे/संस्था मांच्याकडील अपूर्ण माहिती विभागास सादर करण्यात आलेली आहे. तसेच वारंवार पत्राने
कळवूनही विवरणपत्र १ व २ मधील माहितीही प्रत्येक महिन्यानुसार सादर करण्यात येत नाही. सदर बैठकीत
आपल्या माहिती अभावी विभागाचे प्रमाणपत्र महिला व बाल विकास विभागास सादर करण्यात येऊ शकले
नाहीत. ही बाब अतिशय गंभीर आहे.

३. दि. १/८/२०१२ रोजी आयोजित केलेल्या आढावा बैठकीत ज्या विभागांची माहिती /प्रमाणपत्र अप्राप्त
आहे त्यांनी तात्काळ त्यांची माहिती उपलब्ध करून देण्याबाबत सूचना बैठकीमध्ये देण्यात आलेल्या आहेत. व
तत्वरच याबाबतची बैठक पुन्हा आयोजित करण्यात येणार आहे. तसेच दि.१/८/२०१२ रोजीच्या बैठकीत
खालील मुद्द्यांची अंमलबजावणी करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

१) प्रत्येक विभागाच्या अधिपत्याखालील कार्यालयांमध्ये विशाखा जजमेंट मधील मार्गदर्शक
सूचनानुसार महिला तक्रार निवारण समित्यांचे गठन करणे आवश्यक आहे.

२) अशा समित्यांमध्ये समितीची अध्यक्ष ही बरीष्ठ महिलाच असावी. व किमान एका अशासकीय
सदस्याचा समावेश समितीत असावा. अशासकीय सदस्याचा समावेश नसलेली समिती अधिकृत
समजण्यात येणार नाही व त्या समितीने केलेली चौकशी ग्राह्य धरण्यात येणार नाही. त्यामुळे ज्या
कार्यालयांच्या समितीमध्ये अशासकीय सदस्य नाही त्यांनी समितीमध्ये अशासकीय सदस्याचा
समावेश करून तात्काळ आदेश निर्गमित करावेत. (महिला व बाल विकास विभाग परिपत्रक
दि.११/६/२०१० मध्ये अशासकीय सदस्यांची यादी सनक्लिष्ट केलेली आहे. सदर परिपत्रक सोबत

पत्र प्रेषित केले

23 AUG 2012

आकल लिपिक

उच्च शिक्षण विभाग, मंत्रालय

३, नशापल्लवा मार्ग, मुंबई-४०००३२

२१.२५२८४

२४/८/२०१२

आकल लिपिक

३६

आ.३६
२४/८/१२

करून तात्काळ आदेश निर्गमित करावेत. (महिला व बाल विकास विभाग परिपत्रक दि.११/६/२०१० मध्ये अशासकीय सदस्यांची यादी समाविष्ट केलेली आहे. सदर परिपत्रक सोबत जोडले आहे.)

- ३) प्रत्येक कार्यालयात महिलेच्या छळाची तक्रार प्राप्त होताच त्या तक्रारीवर, महिला व बाल विकास विभाग शासन परिपत्रक दि.४/१०/ २०१० मध्ये नमूद केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार विहित कालावधीत कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.
- ४) प्रत्येक कार्यालयाने महिला तक्रार निवारण समितीची प्रत माहिती फलकावर लावावी. जेणेकरून तक्रारदार व्यक्तींना तक्रार कोणाकडे करावी याबाबत माहिती मिळेल.
- ५) महिला तक्रार अर्ज/प्रकरणे यांबाबतची माहिती विवरणपत्र-१ व विवरणपत्र-२ मध्ये प्रत्येक महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत नियमितपणे न चुकता संचालनालयांस व त्यांच्यामाफत शासनास पाठविणे आवश्यक आहे.

४. जैठकीत उपरोक्त मुद्द्यांची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करण्याबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. त्यास अनुसरून आपणांस कळविण्यात येते की, कृपया आपण वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे. व या प्रकरणी गंभीरपणे आवश्यक कार्यवाही करावी.

५. यासंदर्भात कळविण्यात येते की, विशाखा जजमेंटनुसार शासनाच्या प्रत्येक कार्यालयात महिला तक्रार निवारण समिती स्थापन करण्यात यावी या निर्देशाचे पालन शासनाच्या सर्व संस्था/मंडळे/कार्यालये यांनी केले पाहिजे. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार समितीची रचना त्यामध्ये अशासकीय सदस्याचा समावेश इ. बाबी लक्षात घेऊन योग्य प्रकारे समिती गठीत करावी. सर्व संचालनालये/विद्यापीठे यांनी, त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व संस्थांमध्ये योग्य प्रकारे महिला तक्रार निवारण समिती स्थापन झाल्याबाबत प्रमाणपत्र शासनास तात्काळ सादर करावे, व माहे जुलै, २०११ पर्यंतचे विवरणपत्र १ व विवरणपत्र २ मधील एकत्रित माहिती शासनास सादर करावी.

महिला व बाल विकास विभागास लवकरच विधीमंडळात साक्षीकरीता विभागाची माहिती सादर करायची असल्याने याप्रकरणी तात्काळ कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. संचय या प्रकरणाची गंभीर दखल घेऊन वेळेत माहिती सादर केली जाईल याची कृपया दक्षता घ्यावी.

(श्री. तारंग-पाटील)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

सर्व सह/उपसचिव,

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

यांनी कृपया त्यांच्या उपविभागाशी संबंधित संचालनालयांना, त्यांची एकत्रित माहिती शासनास लवकरात लवकर उपलब्ध करून देण्याबाबत तात्काळ सूचना द्याव्यात व पाठपुरावा ही करावा.

अवर सचिव (मकक), महिला व बाल विकास विभाग,

नवीन प्रशासन भवन, हिंसरा मजला, मंत्रालय, मुंबई-३२.

२४६

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या लैंगिक
सतावणुकी संदर्भातील तक्रारीची चौकशी
करण्यासाठी समितीत अशासकीय
सदस्यांच्या नियुक्तीबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महिला व बालविकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक-मकक २०१०/प्र.क्र.४६/मकक

नवीन प्रशासन भवन, ३रा मजला,

मंत्रालय, मुंबई-३९

दिनांक : २१ जून, २०१०

- याचा: १) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक एसआर व्ही/१०११/७३/मकअ, दिनांक १९ मे १९९९
२) शासन परिपत्रक क्र.मकक-२००६/प्र.क्र.१०/मकअ, दिनांक १७ मे. २००६
३) शासन निर्णय क्र.मकक-२००६/प्र.क्र.१५/मकक, दिनांक १९ सप्टेंबर २००६

शासन परिपत्रक

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या लैंगिक सतावणुकीस प्रतिबंध करण्यासाठी १९९२ चा रिट विनंती अर्ज (सीआरएल) क्र.६६६-७० अधीन सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या न्यायनिर्णयातील मार्गदर्शक तत्वे भारत सरकारकडून प्रसूत करण्यात आले असून राज्यातसुद्धा राज्य महिला तक्रार निवारण समितीकडून सुद्धा मार्गदर्शक तत्वांच्या आधारे लैंगिक छळबादाबाबत येणाऱ्या तक्रारीची चौकशी करून कारवाईची शिफारस संबंधित विभागांना करण्यात येते.

३. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने ३१ मे २००६ मध्ये दिलेले निर्णय कप्रशासन याप्रकरणी दिलेल्या आदेशात सर्व शासकीय व निमशासकीय कार्यालयात व इतर संस्थेत महिला तक्रार निवारण समित्या घडित करणे बंधनकारक केले आहे. त्यानुसार दिनांक १७ मे २००६ मध्ये परिपत्रकांनुसार सर्व शासकीय/निमशासकीय कार्यालये महामंडळे यांना अशा समित्या घडित करण्याबाबतच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

३. अशा समितीची अध्यक्षता महिलांचे असासकीय/निमशासकीय ५०% पेक्षा जास्त महिलांच्या समावेश असावा व किमान एका अशासकीय सदस्याचा समावेश असावा अशी तरतूद मा. सर्वोच्च न्यायालयाने ठरवून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार आहे. परंतु ब-याच कार्यालयातील महिला तक्रार निवारण समितीमध्ये अशासकीय सदस्यांचा समावेश करण्यात येत नाही, अशा समित्या घडित करताना लैंगिक छळबादाच्या तक्रारीबाबत काम करणाऱ्या अशासकीय सदस्यांची माहिती ब-याच कार्यालयांना नसते त्यामुळे अशा समितीमध्ये अशासकीय सदस्यांची नियुक्ती केली जात नाही.

४. सर्व शासकीय/निमशासकीय कार्यालयातील महिला तक्रार निवारण समितीमध्ये अशासकीय सदस्यांचा समावेश करणे सुकर व्हावे म्हणून अशा प्रकारचे कार्य करणाऱ्या कोही अशासकीय सदस्यांची जिल्हा निहाय यादी खाली देण्यात येत आहे.

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणा-या उल्लास प्रतिबंधक अशा अशासकीय संस्थांची यादी

अ.क्र.	जिल्हा	अशासकीय संस्था	पूर्ण पत्ता दुरध्वनी क्रमांक
१	मुंबई शहर	१) इंडिया सेंटर फॉर ह्यूमन राईट्स एंड लॉ	मोतीलाल मेन्शन, १ ला मजला, डांबर गल्ली, मलिनद बंदर, मुंबई-०९ दुरध्वनी क्र. ०२२-२३४३९६५१
		२) अक्षरा	गोखलेरोड, म्यु. स्कूल, २ रा मजला, वादर (५), मुंबई-८ दुर. क्र. ०२२२४३०९६०६
२	मुंबई उपनगर	१) टाटा इन्स्टिट्यूट ऑन सोशल सायन्स, देवनार, मुंबई	महिला व मुलांकरिता सहाय्य कक्ष, टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, देवमुर, मुंबई-८८ दुर. क्र. २५५२५७५७
		२) स्त्री मुक्ती संघटना	रमाबाई प्रसूतिगृहाच्या आवारात, जैन मंदिरा समोर, आर.सी. मार्ग, चवूर, मुंबई-७९ दुर. क्र. ६५९६९०२९
३	ठाणे	१) परिवर्तन महिला संस्था	सुदाम विल्डिंग, नांदिवली रोड, डोबिवली (५), जिल्हा ठाणे मो. ९३२२२१०२२४
		२) भारतीय स्त्रीशक्ती संघटना	राधा कृष्ण, विल्डिंग, २ रा मजला, एल. केळकर रोड, एल. गायत्री, काद्यालवाचे घर, रामनगर, डोबिवली (५), ४२१२०१, जि. ठाणे दुर. क्र. ०२५१-२८६०१५३ मो. ९८९२९८३६८, ९९६७२६५४१६
४	रायगड	१) पुरंदर स्नेह सामाजिक कल्याण संस्था	श्रीमती जोशी रेखा सतीश, खारघर, नवी मुंबई, ता. पनवेल, जि. रायगड rekha.joshi.1902@gmail.com
		२) पुरंदर स्नेह सामाजिक कल्याण संस्था	श्री. अश्विनी राजय पांडुरंग, खारघर, नवी मुंबई, ता. पनवेल, जि. रायगड ऑफिस-२७७४३३६९ मो. नं. ९८६९०००८२३
५	रत्नागिरी	१) भाकर संस्था कोडचे	सौ. अरुणा देवेंद्र पाटील, मु. प्रो. कोडचे, ता. लांजा, जि. रत्नागिरी दुर. क्र. ०२३५०-२३०९३७ मो. नं. ९४२२५९१०६१
		२) महिला मंडळ वडनाका	श्रीमती सुमती धोंडदेव जांभेकर, महिला मंडळ, वडनाका, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी दुर. क्र. ०२३५५२५२८११, मो. क्र. ९४२२५९५७०७

६	सिंधुदुर्ग	महिला मंडळ कुडाळ	शिवाजी नगर, अल्पवयत हॉल, कुडाळ, जि.सिंधुदुर्ग. द.क्र.०२३६२-२२४२८३
		मौजली महिला मंडळ	मु.पो. शिरोडा, ता. धेंगुली, जि. सिंधुदुर्ग द.क्र. ०२३६६-२२७२५०
७	पुणे	१) कुसुमबाई मातोश्री महिला सेवाग्राम संचालित आधारगृह	२५/२०, फर्ब रोड, पुणे - ४ द.क्र. २५४४०४९०
		२) फोर्मलि कौन्सलिंग सेंटर	श्रीमती कुलकर्णी अपर्णा बालाजी, मळवली रेल्वे स्टेशनजवळ, ता.मावळ, जिल्हा.पुणे. ऑफिस ०२११४-२८२७३४ मो. नं ९२७२४९६३९०
८	सांगली	१) भागिनी निवेदिता प्रतिष्ठान सांगली	गणेश बुर्गे, राजबाबा परिसर, सांगली. द.क्र. ०२३३-२३७३२७३
		२) राजारामबापू शान प्रबोधिनी	श्रीमती शेख मुरजहो जावेद, आदर्श बालक मंदिर शाळा, ठरण- इस्लामपूर, जि.सांगली. मो.नं. ९९२१३३८७४७
९	कोल्हापूर	१) श्री शिंदे आनंदविनकर	राशिचंद कला क्रीडा मंडळ, राधानगरी, जि.कोल्हापूर. मो.नं ९४२६२०९४८४
		२) महाराष्ट्र उद्योग विनकर	राडहाजी, जि. कोल्हापूर. मो.नं. ९८५०२७५५६७
१०	सातारा	१) विश्वमती फावडेशन, कराड	श्रीमती का.बळ.सिमा तुकाराम, कराड, जि.सातारा. जि.सं. ९२२५७१८१८८ मो.नं. ९४२३१४९३०५
		२) महालक्ष्मी महिला मंडळ	श्रीमती पवार स्वाती सिताराम, जिल्हा परिषद, सातारा. निवास ९४२२०२९७११ मो.नं. ९७६४००६०७८
११	नाशिक	लोक विकास सामाजिक संस्था	५६/६७, जुनी म.न.पा. शाळा, फुले नगर, पेठ रोड, पंचवटी, नाशिक. द.क्र. ०२५३-२५६८४१९/२५१२३०१
		२) स्वयं.समाजविकास मंडळ	श्री शेवाळे विष्णु भिवसन, तिरुंगलोसापटी, गाळा नं-५, देवळा जि. नाशिक ऑफीस - ९४२१९३८१७८ मो.नं. ९८६०७१३७३०

१२	अहमदनगर	ग्रामीण विकास संशोधन केंद्र	श्रीमती खासे पुष्पा बामन, ग्रामीण विकास संशोधन केंद्र पारनेर पंचायत समिती पारनेर जि.अहमदनगर मो.नं. ९५५२९४७५८
		२) शिवपार्वती विकास संस्था	डॉ. आशुळकर राजकुमार विश्वनाथ मु.पो. राशिना ता. कर्जत जि. नगर ऑफिस ०२४८९-२५०५२५ मो.नं. ९४२३१६०३४९ ई-मेल : spvorg@yahoo.co.in
१३	जळगाव	१) श्री गडे सचिन अशाक	मेन रोड बावल पिपल कॉ. बेंकेच्या मागे जिल्हा जळगाव मो.नं. ८०८७३२६०६५
		२) ओम साई शैक्षणिक व सामुहिक संस्था	न्यू प्लॉट सानेगुलजी मार्ग, भिंगिनी मंडळ शाळे जवळ अमळोतर जि. जळगाव दूर.क्र. ०२५८७-२२५५६५ मो. नं. ९४२२३४३६२९
१४	धुळे	१) महिला समुपदेशन केंद्र	श्रीमती कुंवर चंवनबाई गिरीधर श्री. शनिमंदिर ट्रस्ट शिरपुर जि. धुळे ऑफिस २५५४३८२५५४६९ मो. ९४२३९१८१५६
		२) धनवंतरी चरीटबल ट्रस्ट	श्रीमती बसईकर आशा काशिनाथ रेल्वे स्टेशन रोड जि. धुळे मो. ९९२२६२३६६७
		३) श्रीमती वानखेडे संगिता प्रमोद	गायत्री जेल्ले आ. अ. संस्था जि. परिसर धुळे ऑफिस ९४२२७८२६४२ मो.नं. ९४७३२३५२०८
१५	अमरावती	१) लिबरल फ्रेंड्स असोसिएशन अमरावती	स्वस्तिक नगर, एम.एस. ई. बी. ऑफीसच्या बाजुला, पोस्ट साईनगर, चंडनरा रोड, अमरावती जि. अमरावती दूरध्वनी क्र. ०२३१-२५१२४४१
		२) श्री. गाडेकर जयवंत सुखदेवराव	महिली चोरा ता. नावगाव खांदेभर, जि. अमरावती ऑफिस ०७२३१-२२२६२१ मो.नं. ९७६४४६९७६५
१६	वाशिम	१) विपल्स एज्युकेशन सोसायटी, बुलडाणा द्वारा संचालित दिशा मुलीचे निरिक्षणगृह वाशिम	बाहिरी हात्तिबल मागे, अल्लाह प्लॉट, वाशिम फोन ४४४५०५ मो.नं. (श्री. वाघ) ९४२२८८४४२०
१७	यवतमाळ	१) प्रेरणा समुपदेशन केंद्र तथा महिला मदत केंद्र, पंचायत समिती, नेरमरसोपत, जि. यवतमाळ	१) श्री. वनसोडे सुखराज शंकरराव, ऑफिस ०७२६८-२६८२४४ मो.नं. ९४३०७७४०१५
		२) श्रद्धा महिला बहुउद्देशीय शिक्षण व कला प्रसारक मंडळ राळेगाव.	श्रीमती अनिता चाफले, एल.आय. सी. कॉलनी महादेव नगर, यवतमाळ दूर. क्र. ९४२१८५२१६७

१८	अकोला	१) श्री घगाटे जितेंद्र तुळशीराम	समता नगर, फैलास टेकडी, निमवाडीजवळ, अकोला निवास: ९३७१७१७३२८ मो.नं. ९८२२७१४४०५
		२) श्री शिरसाट प्रभाष उत्तमराव	महिला समुपदेशन केंद्र, बाळापूर कोट सधळ, पुंचायत समिती, बाळापूर, जि. अकोला मो.नं. ९७६५३३१२८५
१९	परभणी	१) श्रीमती आरोले लता रमाकांत	प्रियदर्शनी महिला मंडळ, सेल, जिल्हा परभणी (विदमानगर)
		२) मंडिता रमाबाई समाजसेवा मंडळ परभणी जालापणचाळ ता. जि. परभणी	नारायण चाळ, परभणी मो. ९८२३२८२५१९, ९३७१२५१५७८
२०	उस्मानाबाद	१) श्री खरात दिपक सिद्धांत	तेरना पथनीक चॅरीटेबल ट्रस्ट, तुळजापूर रोड, उस्मानाबाद ऑफीस: ०२४७२-२५१६४६ निवास: ९४२१३५७३३८ मो.नं. ९२२६३६८४८७
		२) श्री साई सेवाभावी संस्था संचलित मधुमती बालसदन, ठोको, ता. व. जि. उस्मानाबाद	श्री साई सेवाभावी संस्था संचलित मधुमती बालसदन, ठोको, ता. व. जि. उस्मानाबाद
२१	बुलढाणा	१) श्री सोनडकर श्रीमल प्रदुमन	डिशा नरटोपपज ऑगतापजेरात, अंड माळवीर, देऊळगाव जि. बुलढाणा मो.नं. ८८०५९८२८८००, ९४२२५९१३४९
२२	हिंगोली	१) श्री सातजुत यदुल जाधव	पूजा महिला विकास सेवाभावी संस्था, महिला समुपदेशन केंद्र, ओबा, ता. जि. हिंगोली मो.नं. ९२७२६८३३२९
		२) शान्तिसागर महिला विकास मंडळ, हिंगोली	शिवालीग नगर, अकोला बायपास रोड, हिंगोली मो. ९८५०९९९६४५
२३	बीड	प्रामोद विकास मंडळ, वनसाया, ता. आवेंतगाई, जि. बीड	प्रशांत नगर, पश्चिम कॉलनी, बस स्टॅण्डच्या पाठीमागे, आवेंतगाई, जि. बीड मो. ९४२२७४३५०६
		२) सावित्री कुल महिला मंडळ, बुलढाणा, जि. बीड	एन.के.फे.प्लाझा, चंपावती शाळेशेजारी, जुनागर नाका, बीड-४३११२२ मो. ९३२५०५६८९३
२४	नांदेड	१) लोकसेवा जन विकास मंडळ	सकनुर, ता. मुखेड, जि. नांदेड मो. ९४२३५८००५०
		२) गंधर्व गायन वादन संगीत विद्यालय	साईनगर, दंगलूर, जि. नांदेड फोन. ०२४६३-२५५१२३

२५	नागपुर	१) श्रीमती केळकर वैशाली श्रीराम	तंजस्यनी बहु. सेवाभावी संस्था, हिंगणा, जिल्हा नागपुर मो.नं. ९४०३१४६८१८ मो.नं. ९५६१६०७७९४
		२) श्री. रवतकर अनिल नानदेवराव	कनधीर बहुउद्देशिय शिक्षण संस्था, नारखेड, जिल्हा नागपुर-४१२५२४ मो.नं.-९२२६७२९९९८
२६	औरंगाबाद	१) श्री सोनवणे चंद्रकांत पुरुषोत्तम	साहित्य सरकार प्रबोधिनी, औरंगाबाद मो.नं. ९८६०७५६४०१
		२) श्रीमती मते शिवकन्या हरीशचंद्र	महिला तक्रार निवारण केंद्र, पेढायत समिती कामालुप, जि. औरंगाबाद मो.नं. ९४२१४२०६७१
२७	लातूर	१) श्रीमती सागर सांभवती महादेव	श्री गणेश शिक्षण प्रसारक मंडळ, जिल्हा पारिषद, लातूर निवास-९७६७५६७३८३ मो.नं. ९०४९४१९९४६
		२) श्री गंगापूर नाथय बाबुराव	महिला काउन्सिलिंग सेंटर, शिधजगाती बहुउद्देशिय विकास मंडळ, शिवाजीनगर नगर, नरेंगगाव, ता. चांदूर, जि. लातूर ऑफिस-९४२३३५०९५९ निवास-९९७५२६३६५९
२८	जालना	१) श्री साधव साहेबपाल तुकाराम	महिला समुपदेशन केंद्र, पेढायत समिती ता. अंबड, जि. जालना निवास-९४२१३२०९३७ मो.नं. ९३७२७७३४३७
		२) श्री नवारे प्रभाकर जगन्नाथ	महिला समुपदेशन केंद्र ओडा, पेढायत समिती, बडलापूर, तालुका बडलापूर, जि. जालना निवास ९०२८९६६८६८ मो.नं. ९४२३४४९०३४
२९	गोंदिया	१) श्री गणबोहर पुष्पकुमार घोरसिंग	कामविविधक सल्लागार तथा समुपदेशक, आधार महिला समुपदेशक केंद्र, गोंदिया. निवास ९५७९०१७९८६ मो.नं. ९०२८६९४६९३
३०	भंडारा	१) प्रानींग युवा प्राणलिक मंडळ,	युवा तारघर समोर, त्रिमूर्ती चौक, भंडारा दूरध्वनी क्र.०७१८.४२२५६९८४
		२) युवा महिला समुपदेशन केंद्र	पोलिस मुख्यालय, भंडारा मो.नं. ९४२२८३१०८३
३१	चंद्रपूर	१) हवल प्रानींग विकास बहु. संस्था	डॉ. सविप विपरे, काटघाट भवन, मूल रोड, चंद्रपूर मो.नं. ९४२२१३५३२९
		२) दिलासा ग्राम समाज सेवा केंद्र	बल्लारपूर, जि. चंद्रपूर दूरध्वनी क्र.०७१७२-२४५३२२

वाच्यतिरिक्त उक्त विषयास अनुसरून सामाजिक कार्याला वाढून घेतलेले, महिला वकील, डॉक्टर, प्रोफेसर, लेखक, तसेच सेवानिवृत्त व्यक्ती, अशाप्रकारचे काम उत्तुर्कपणे करणारे असतील तर त्यांच्या अशासकीय सदस्य म्हणून समावेश करण्यात यावा.

५. सर्व शासकीय / निमशासकीय कार्यालये, महामंडळे, मंडळे, स्थानिक स्वराज्य संस्था, रुग्णालये, विद्यालये इत्यादी ठिकाणी महिला तक्रार निवारण समितीचे गठन करताना त्या समितीमध्ये यरील पैकी एक किंवा दोन अशासकीय सदस्यांचा समावेश करण्यात यावा. तसेच ज्या जिल्ह्यामध्ये अशा तऱ्हेचे काम करणा-या अशासकीय संस्था कार्यरत नसतील अशा जिल्ह्यातील कार्यालयांनी रोजगारच्या जिल्ह्यातील अशासकीय सदस्यांचा समावेश समितीमध्ये करावा.

६. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी यरील आदेशाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख यांच्या निदर्शनास आणावेत आणि या आदेशाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी केली जाईल, सुवाधत दक्षता घ्यावी.

७. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याच्या संगणक संकेतांक २०१००६१४१५२६१३००९ २०१००६१४१५२६१३००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नाधाने,

(श्री. श्री. मुरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव,

मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,

उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव,

सर्व मंत्री राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मुख्य सचिव यांचे उप सचिव

अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन सर्व विभाग

अध्यक्ष राज्य महिला तक्रार निवारण समिती, मुंबई

राज्य महिला तक्रार निवारण समितीचे सर्व विद्यमान सदस्य

राज्य महिला तक्रार निवारण समितीचे नव्याने समाविष्ट पदाधिकारी

सर्व मंत्रालयीन विभाग (आस्थापना)

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी

*प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मुळ शाखा) मुंबई

*प्रबंधक उच्च न्यायालय (अपील शाखा) मुंबई

*प्रबंधक, उच्च न्यायालय मुंबई खंडपीठ औरंगाबाद/नागपूर

*प्रबंधक लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग मुंबई

सर्व महानगर पालिकांचे आयुक्त

सर्व नगरपालिका/सर्व नगरपरिषदांचे मुख्याधिकारी

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या लैंगिक छळवणूकीच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेल्या तक्रारीची चौकशी करताना अवलंबावयाची कार्यपध्दती.

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग

शासन परिपत्रक, क्र. मकचौ-२००९/प्र.क्र.१९/मकक

नवीन प्रशासन भवन, मंत्रालय, मुंबई-२२.

दिनांक :- ४ ऑक्टोबर, २०१०

- वाचा :- १) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०९१/७३/मकअ, दि.१९.५.२०११
२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.मकचौ-२००४/१६/प्र.क्र.१/मकअ, दि.३ ऑगस्ट, २००४
३) शासन अधिसूचना, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.सीडीआर-१००८/प्र.क्र.४५/८/११, दि.१.४.२०१०
४) शासन परिपत्रक, क्र.मकक-२००७/प्र.क्र.७/मकक, दि.२६.१२.२००७

प्रस्तावना :- कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणाऱ्या लैंगिक छळास प्रतिबंध करण्यासंदर्भात मा. सर्वोच्च न्यायालयाने विशाखा जजमेंटमधील दिलेल्या निर्णयातील मार्गदर्शक तत्त्वानुसार कार्यालयाच्या ठिकाणी कोणत्याही शासकीय कर्मचाऱ्यास महिलेचा लैंगिक छळ करण्यास प्रतिबंध करण्यात आला आहे. महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ मधील नियम-२२-ए नुसार लैंगिक छळवणूक हे गैरवर्तन मानण्यात आले आहे. कार्यालयाच्या ठिकाणी महिलांची लैंगिक सत्तावणूक झाल्याच्या संदर्भात तक्रार प्राप्त झाल्यास वर्तणूक नियमाचा भंग झाल्याच्या कारणास्तव अशा प्रकारचे गैरवर्तन करणाऱ्या शासकीय अधिकारी / कर्मचारी यांच्याविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) १९७९ मधील तरतुदीनुसार शिस्तभंगाची कारवाई करण्याची तरतूद आहे. तसेच शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दि.३.८.२००४ नुसार राज्य महिला तक्रार निवारण समितीने एखाद्या प्रकरणी चौकशी करून दिलेला चौकशी अहवाल हा अंतिम चौकशी अहवाल मानण्यात आला आहे. सदर चौकशी अहवाल विचारात घेऊन संबंधित शिस्तभंगविषयक प्राधिकार्याने त्याप्रकरणी महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ मधील तरतुदीनुसार शिस्तीची कार्यवाही करणे आवश्यक व बंधनकारक केले आहे. तथापि, अशा लैंगिक छळवणूकीच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेल्या तक्रारीची चौकशी करताना कोणती कार्यपध्दती अवलंबावी हा प्रश्न विचाराधीन होता.

२. सामान्य प्रशासन विभागाने शासन अधिसूचना क्र. सीडीआर-१००८/प्र.क्र.४५/०८/११, दिनांक १.४.२०१० अन्वये महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम १९७९ च्या नियम २२-अ च्या अर्थातगत कामाच्या ठिकाणी लैंगिक सत्तावणूकीस अनुलक्षून प्राप्त झालेल्या तक्रारीची चौकशी करण्यासाठी प्रत्येक विभागात किंवा कार्यालयात गठीत करण्यात आलेली महिला तक्रार निवारण समिती ही शिस्तभंगविषयक प्राधिकार्याने नियुक्त केलेले चौकशी प्राधिकरण असल्याचे मानण्यात आले असून, अशा तक्रारीची चौकशी करण्यासाठी तक्रार निवारण समितीकरिता स्वतंत्र कार्यपध्दती विहित केली नसेल तर, महिला तक्रार निवारण समिती महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम १९७९ मधील नियम ८ मध्ये घालून दिलेल्या

कार्यपध्दतीनुसार जेथवर व्यवहार्य असेल तेथवर स्वतः चौकशी करेल अशी तरतुद केलेली आहे. त्यानुसार, लैंगिक छळावणूकीस अनुलक्षून प्राप्त झालेल्या तक्रारीची चौकशी महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ मधील नियम ८ मधील कार्यपध्दती अवलंबून चौकशी करण्यासाठी विभागात / कार्यालयात पोठत करण्यात आलेली महिला तक्रार निवारण समिती ही शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने निपुक्ती केलेले चौकशी प्राधिकरण म्हणून काम करेल / असेल.

३. तसेच अशा प्रकरणातील चौकशी ही तात्काळ होऊन संबंधित महिलेला सत्वर न्याय मिळणे अत्यावश्यक असल्याने शासन परिपत्रक क्रमांक मकक/२००७/प्र.क्र.७/ मकक, दिनांक २६ डिसेंबर २००७ अन्वये अशा तक्रारीची चौकशी करण्यासाठी जी कालमर्यादा ठरवून देण्यात आली आहे. त्यामध्ये सुधारणा करणे आवश्यक असल्याने तसा प्रस्ताव विचाराधीन होता.

❖ उक्त परिस्थितीत लैंगिक छळावणूकीबाबतची तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर कारावयाच्या कार्यवाहीबाबत.

(अ) शिस्तभंग विषयक प्राधिका-याने कारावयाच्या कार्यवाहीसाठी यापुढे खालील प्रमाणे कार्यपध्दती / कालमर्यादा ठरवून देण्यात येत आहे.

(१) लैंगिक छळावणूकीची तक्रार प्राप्त झाल्यास शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ च्या नियम ८ मध्ये घालून दिलेल्या तरतुदीनुसार तक्रारी संदर्भात दोषारोपपत्र तयार करून ते संबंधित अधिकारी / कर्मचा-यावर बजावावे व त्या तक्रारीची चौकशी करण्याकरिता संबंधित कार्यालयातील महिला तक्रार निवारण समितीस चौकशी प्राधिकरण म्हणून नेमावे.

(२) लैंगिक छळावणूकीची तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने तक्रारदार महिलेला तसेच ज्याच्याविरुद्ध तक्रार आहे अशा अधिकारी / कर्मचा-यास १५ दिवसांच्या आत सुनावणी देऊन त्यांचे म्हणणे ऐकून घ्यावे.

(३) तदनंतर शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने ज्या अधिकारी / कर्मचा-याविरुद्ध तक्रार आहे, त्या अधिकारी / कर्मचा-याविरुद्ध मुढील १६ दिवसांत दोषारोपपत्र तयार करून ते त्याच्यावर बजावावे व त्याबाबत संबंधित कर्मचा-याला त्याचे निवेदन त्यापुढील १५ दिवसांच्या आत सादर करण्याचे निदेश द्यावेत.

(४) या मुदतीत संबंधित अधिकारी / कर्मचा-याचे निवेदन प्राप्त न झाल्यास, त्यांचे प्रकरण महिला तक्रार निवारण समितीकडे पोठविले आहे असे त्यांना कळवून त्यांचे जे फाही म्हणणे असेल ते आता महिला तक्रार निवारण समितीपुढे सादर करण्यास सूचन करावे; आणि तक्रारदाराचा तक्रार अर्ज, संबंधितावर बजावलेले दोषारोप पत्र व शर संबंधित कागदपत्रे महिला तक्रार निवारण समितीकडे चौकशीसाठी पाठवावीत ही कार्यवाही त्यापुढील १० दिवसांत करण्यात यावी.

(५) अशा प्रकरणात सादरकर्ता अधिकारी म्हणून महिला अधिकारी / कर्मचारी यांची निपुक्ती करण्यासंदर्भात कटाक्ष असावा.

(व) महिला तक्रार निवारण समितीने पुढील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

लैंगिक छळाबाधतची प्राप्त झालेली तक्रार, त्या अनुषंगाने शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने बजावलेले दोषारोपपत्र, त्यावरील संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांचे नियेदन व इतर संबंधित कागदपत्रांच्या आधारे महिला तक्रार निवारण समितीने महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ च्या नियम ८ मध्ये घालून दिलेल्या कार्यपद्धतीचा अंमलबजावणी करून चौकशी करावी. अशी चौकशी दोन महिन्यांत पूर्ण करून सदर चौकशी अहवाल शिस्तभंगविषयक प्राधिका-यास सादर करावा व त्या अहवालाची एक प्रत राज्य महिला तक्रार निवारण समितीस पाठवावी.

सदर चौकशी अहवाल अंतिम चौकशी अहवाल असेल. सदर अहवालावरील राज्य महिला तक्रार निवारण समितीच्या शिफारशीनुसार शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने म. ना. से. (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ मधील तरतुदी नुसार पुढील कार्यवाही करावी.

(क) तक्रार अर्जावर विहित मुदतीत कार्यवाही झाली नाही तर करावयाच्या कार्यवाहीबाबत.

- (१) महिलेच्या तक्रार अर्जावर शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याने एक महिन्यात कार्यवाही केली नाही तर संबंधित महिलेने त्यांच्या वरिष्ठ प्राधिका-याकडे तक्रारीबाबत दाद मागावी.
- (२) अशा प्रकारे महिलेची तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित वरिष्ठ प्राधिका-याने विहित केलेल्या कालमर्यादेत त्यांच्याकडील महिला तक्रार निवारण समितीकडून चौकशीची कार्यवाही करावी. तसेच जे शिस्तभंगविषयक अधिकारी त्यांना घालून दिलेल्या कालमर्यादेत अशा तक्रार अर्जावर कार्यवाही करत नाहीत त्यांच्या विरुद्ध कारवाई करण्याच्या दृष्टीने संबंधित विभाग प्रमुख / प्रशासकीय विभाग प्रमुख यांनी त्या शिस्तभंगविषयक प्राधिका-याचा खुलासा घेवून त्यांच्या विरुद्ध म. ना. से. (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ मधील तरतुदीनुसार विभागीय चौकशीची कारवाई करावी.
- (३) या प्रकरणी वरिष्ठ प्राधिका-यानेही न्याय दिला नाही तर संबंधित महिला, राज्य महिला तक्रार निवारण समितीकडे दाद मागू शकते.

सदर शासन परिपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१०१००६१९५७४५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(हस्ताक्षर)

(वन्दना कृष्णा)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. महिलांचे हक्क व कल्याण समिती, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. विरोधी पक्ष नेता कार्यालय, विधानसभा / विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.

७. मुख्य सचिवांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
८. शासनाचे सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई (५ प्रती)
१०. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई.
११. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई.
१२. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, औरंगाबाद / नागपूर.
१३. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई खंडपीठ, औरंगाबाद / नागपूर.
१४. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.
१५. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
१७. विभागीय आयुक्त, कोकण / नाशिक/ पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर.
१८. सर्व जिल्हाधिकारी
१९. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
२०. सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त.
२१. सर्व नगरपालिकांचे, नगरपरिषदांचे मुख्य अधिकारी.
२२. सर्व शासकीय महामंडळे, कंपन्या, स्थानिक स्वराज्य संस्था.
२३. शासन अनुदानित मंडळे, संस्था.
२४. सर्व मंत्रालयीन विभागा (आस्थापना शाखा)
२५. सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अभिप्रेताखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख.
२६. महाविकास विभाग प्रशासन प्रबोधिनी, राजभवन आवारा, बाणेर-रस्ता, पुणे.
२७. महिला व बाल विकास विभागातील सर्व कार्यासने.
२८. निवड नस्ती (मक्का)

* पत्राने

चित्रणपत्र-१

भासकीय कार्यालये / निमशासकीय कार्यालये / भासकीय महामंडळे / संघटना / स्थानिक स्वराज्य संस्था / शासन जमुदानील मंडळे व संस्था इ.ठिकाणच्या महिला तक्रार निवारण समित्याकडे प्राप्त आलेल्या तक्रारी.

कार्यालयाचे नाव :- -----

अ.क्र.	आपण जाहीर-तातडरीची संख्या	घेकरणीय प्रकार्यात आलेली प्रकारणे	घेकरणीय कार्यधर्ती सुरु असल्यात घेकरणीची सद्यःस्थिती	घेकरणी प्रकारणांचे प्रकारण			
				० ते ६ महिन्यातील प्रकारणे	७ ते १२ महिन्यातील प्रकारणे	१ वर्षावरील प्रकारणे	एकुण घेकरणी (५+६+७)
१	२	३	४	५	६	७	८

कार्यालय प्रमुखाचे नांव :- -----

सही :- -----

विवरणपत्र-२

शासकीय कार्यालये / निमशासकीय कार्यालये / शासकीय महामंडळे / कंपन्या / स्थानिक स्वराज्य संस्था / शासन अनुदानित मंडळे व संस्था इ. ठिकाणच्या महिला तक्रार निवारण समित्याकडे प्राप्त झालेल्या तक्रारी.

कार्यालयाचे नाव :-

महिला तक्रार निवारण समिती

अध्यक्षाचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 सदस्याचे नाव :-
 NGO सदस्याचे नाव :-
 सदस्य सचिवाचे नाव :-

अ.क्र.	कार्यालयाचे नाव (मंत्रालयीन विभाग व क्षेत्रीय कार्यालयाचे नाव)	महिला तक्रार निवारण समितीकडे प्राप्त झालेल्या तक्रारींची संख्या	निकासात काढलेल्या तक्रारींची संख्या	प्रलंबित असलेल्या तक्रारींची संख्या	शेरा
१	२	३	४	५	६